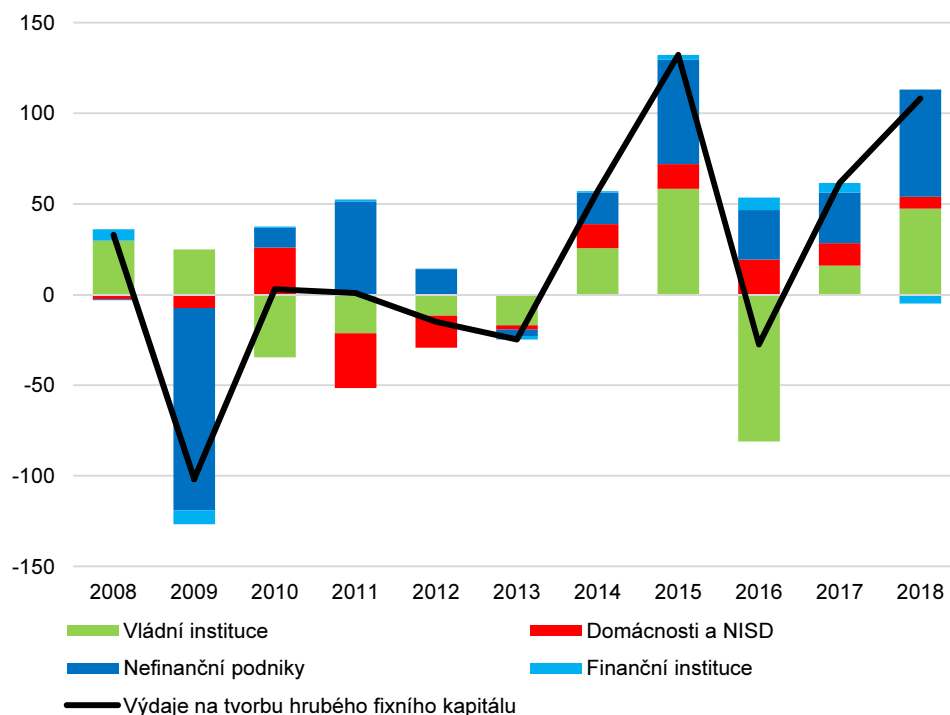

4. Investice

Investiční aktivita v loňském roce silně rostla.

Výdaje na tvorbu hrubého fixního kapitálu (THFK) v roce 2018 dosáhly 1 358,4 mld. korun. Meziročně se zvýšily o 108,1 mld. Reálně investiční aktivita vzrostla o 7,2 %. Jedná se o nejvyšší přírůstek od roku 2015¹. Silná dynamika vedla také k navýšení podílu výdajů na tvorbu hrubého fixního kapitálu na hrubém domácím produktu (HDP). Ten loni dosáhl 25,5 %, což je o 0,7 p. b. více než v roce 2017. Ačkoli podíl investic do fixního kapitálu na HDP v Česku v porovnání s přelomem tisíciletí klesl, v rámci Evropské unie dlouhodobě patří k nejvyšším. Loni se ČR společně s Maďarskem a Švédskem umístila na první příčce. Průměr EU činil 20,5 %. Navzdory silné dynamice investic, kterou v posledních letech vykazují novější členské země, se však tato skupina ve srovnání se zbytkem EU drží spíše na nižší úrovni podílu investic na HDP. Česko mezi nimi mělo až do loňského roku tento ukazatel výjimečně silný. Nové umístění Maďarska nezvrátilo skutečnost, že investiční aktivita většiny zemí, které vstoupily do Unie po roce 2000, zůstává v pásmu podprůměrného podílu na HDP.

Graf č. 4 Tvorba hrubého fixního kapitálu, sektorové členění (běžné ceny, meziroční změna v mld. korun)

Zdroj: ČSÚ

S výjimkou finančních institucí rostly investice ve všech sektorech.

Dominantní váhu v investiční aktivitě v národním hospodářství mají dlouhodobě nefinanční podniky. Loni od nich pocházelo 63,2 % výdajů na THFK. Investiční aktivita nefinančních podniků v porovnání s předchozím rokem posílila o 59,2 mld. korun. Jde o nejvyšší nominální nárůst od roku 2007. Druhý největší objem prostředků investovaly loni domácnosti a NISD². Pozici si udržely, ačkoli jejich podíl na investicích loni klesl o 1 p. b. na 18,1 %. V jejich případě se objem výdajů meziročně navýšil o 6,6 mld. korun. Přírůstek tak výrazně zaostal za předchozími čtyřmi lety, kdy vždy přesáhl hranici 10 mld. Pokles podílu domácností na investicích je především důsledkem prudkého nárůstu investiční aktivity sektoru

¹ Nominální nárůst byl třetí největší nárůst v celé dostupné časové řadě od roku 1990 (loňský rok předčila léta 2007 a 2015).

² Domácnosti včetně neziskových institucí sloužících domácnostem.

vládních institucí (o 47,4 mld. korun). Jejich podíl na kapitálových výdajích stoupl o 2,4 p. b. na 16,1 %. Podobně jako v roce 2015 se na aktivitě pozitivně projevil cyklus čerpání prostředků z evropských dotací. Nejmenším investorem z pohledu výdajů na tvorbu fixního kapitálu jsou finanční instituce (2,7 % z celkových investic v ekonomice). V jejich případě loni došlo k meziročnímu poklesu investičních výdajů o 5,0 mld. korun. Sektor finančních institucí tak nenavázal na roky 2016 a 2017, kdy zde byly investice neobvykle vysoké.

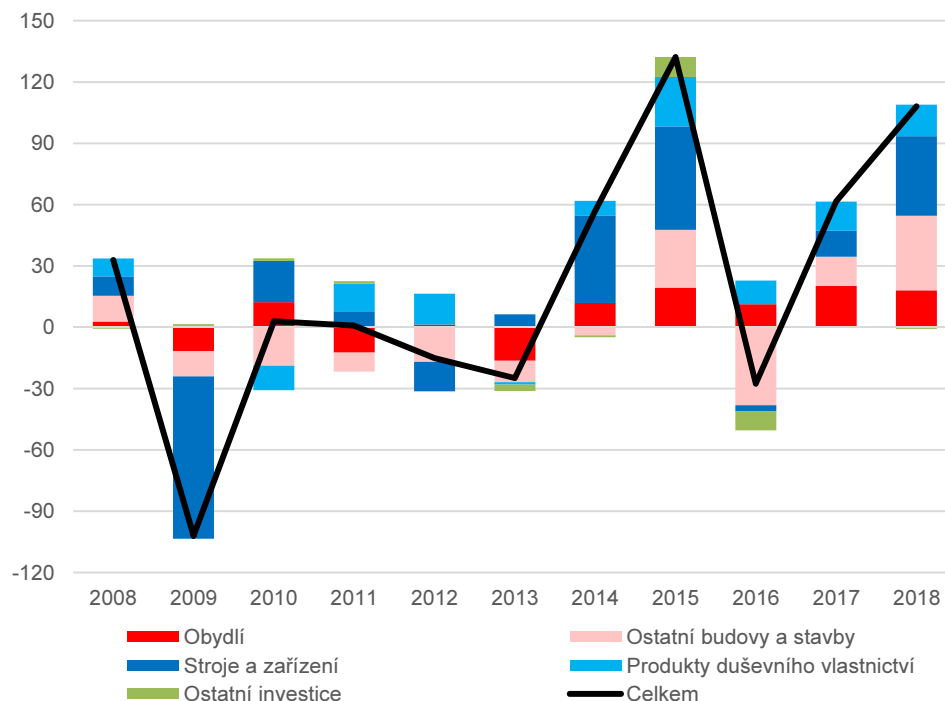
Investice do strojů a zařízení reálně vzrostly o 8,5 %.

Největší porce investičních prostředků každoročně míří do strojů a zařízení. V roce 2018 to bylo celkem 43,5 % z celkového objemu výdajů na THFK (591,3 mld. korun). Největším investorem do strojů a zařízení jsou nefinanční podniky. Menší část prostředků investují podnikatelé zařazení do sektoru domácností a vládní instituce. Meziroční nárůst investic do strojů a zařízení činil 38,9 mld. korun a v reálném vyjádření to bylo 8,5 %. Jde o nejvyšší reálný nárůst od roku 2015. Podrobnější členění této investiční položky ukazuje, že v loňském roce výrazně narostly výdaje na ostatní stroje a zařízení (o 29,9 mld. korun) a dále na dopravní prostředky a zařízení (o 16,0 mld. korun). Naopak meziročně poklesly investice do prostředků informačních a komunikačních technologií (o 6,9 mld. korun).

Investice do ostatních staveb loni rostly mimořádně silně.

Druhou největší investiční kategorií jsou ostatní budovy a stavby, které loni tvořily 24,4 % z celkového objemu investic. V kategorii ostatních budov a staveb má silnou úlohu sektor vládních institucí, který provádí investice do infrastruktury. Dynamika investic do ostatních staveb je tak více než jinde ovlivněna cyklem evropských dotací. To se projevilo i na vývoji v loňském roce, kdy se dočerpávala větší část dostupných prostředků. Meziročně se investiční výdaje na ostatní stavby zvýšily o 36,5 mld. korun. Reálný přírůstek dosáhl 6,7 %, což je nejvíce od roku 2003. Nominální přírůstek byl nejvyšší v posledních dvaceti letech.

Graf č. 5 Tvorba hrubého fixního kapitálu a její věcná struktura (běžné ceny, meziroční změna v mld. korun)

Zdroj: ČSÚ

Investice do obydlí i díky

Investice do obydlí loni tvořily 15,7 % z celkových výdajů na THFK. Je to stejně

růstu příjmů domácností stabilně rostly.

jako v předchozím roce a nejvíce od raných devadesátých let. Obydlí je hlavní investiční položkou domácností³. I díky solidnímu růstu příjmů domácností v posledních pěti letech je dynamika investic v této kategorii stabilnější než u ostatních položek. Loni vzrostl objem investic do obydlí o 18,1 mld. korun. Reálný nárůst činil 6,9 %.

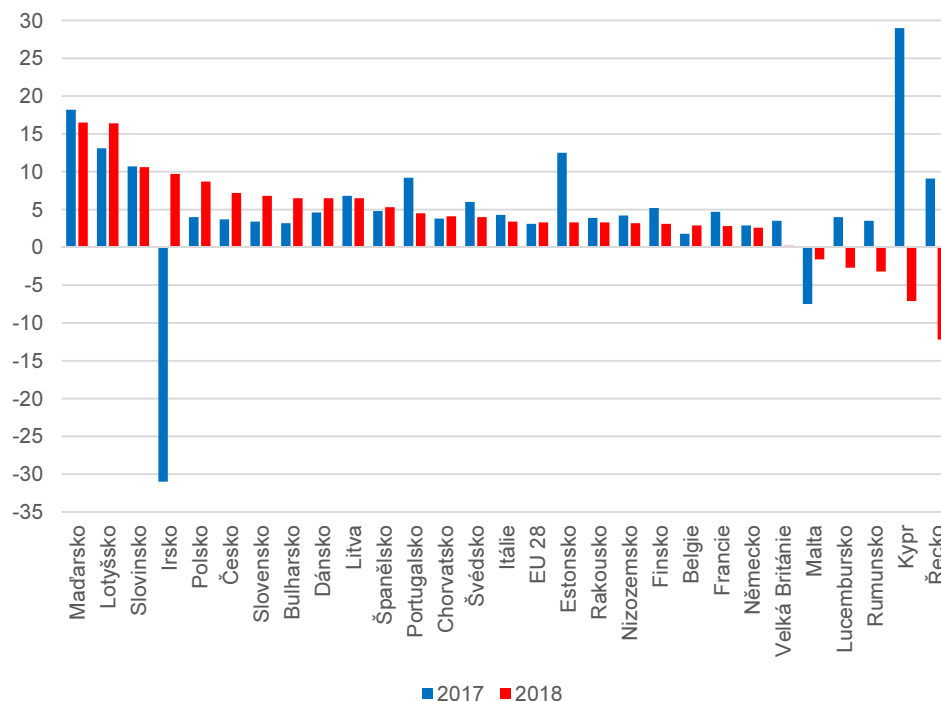
Investice do produktů duševního vlastnictví nabývají na významu.

Investiční výdaje na produkty duševního vlastnictví tvořily loni 16,1 % z celkových investic v ekonomice. Jejich podíl se v posledních třech letech navýšil, zejména ve formě softwaru a databází. Jde o investiční kategorii, která v současnosti tvoří podstatný díl investic u nefinančních podniků, vládních institucí a finančních institucí. Loni dosáhl nominální přírůstek výdajů v této oblasti 15,4 mld. korun, reálně 5,2 %. Rostly výše zmíněné investice do softwaru a databází (reálně o 9,6 %). Naopak výdaje na výzkum a vývoj reálně klesly o 1,1 %.

Investiční aktivita v EU stabilně rostla.

Dynamika investiční aktivity v celé EU loni dosáhla 3,3 %. Podobně jako v minulém roce nejvíce rostla investiční aktivita novějších členů Unie. Nejsilněji rostly výdaje na THFK v Maďarsku (16,5 %), Lotyšsku (16,4 %) a Slovinsku (10,6 %). Česko mělo šestý nejrychlejší růst investic v EU. Zároveň je u některých zemí patrný i společný trend dynamiky, tedy prudký pokles či zpomalení v roce 2016, kdy začínalo nové programové období evropských dotací, a zrychlení v dalších dvou letech. Nutné dočerpání části prostředků do konce loňského roku zrychlilo v Česku růst investic v porovnání s rokem 2017. Podobný vývoj můžeme pozorovat i v Polsku, na Slovensku nebo v Bulharsku. Silný propad investičních výdajů loni postihl Řecko (-12,2 %) a Kypr (-7,1 %, zřejmě projev silné srovnávací základny). Výdaje ale klesly i v Rumunsku, Lucembursku, či na Maltě.

Graf č. 6 Výdaje na tvorbu hrubého fixního kapitálu (objemové indexy, meziroční změna v %)

Zdroj: Eurostat

³ Prostředky domácností tvoří více než 95 % z celkového objemu investic do obydlí.